

בבית המשפט העליון

בש"פ 8482/09

בפני : כבוד השופטת ע' ארבל

העורר : מנשה שאולי

נגד

המשיבה : מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב מיום
22.10.09 בב"ש 90943/09 שניתנה על-ידי כבוד השופטת ח'
כוחן

תאריך הישיבה : ח' בחשוון תש"ע (26.10.09)

בשם העורר : עוד א' בן-נון

בשם המשיבה : עו"ד י' חמודות

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל-אביב (כב' השופטת ח' כוחן) לפיה
התקבל ערר המדינה על החלטת בית משפט השלום בתל-אביב (כב' השופט ע' דרויאן)
אשר הורה על שחרורו של העורר ממעצר.

1. כנגד העורר, יחד עם נאשם נוסף, הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של
סחר בסם בשני אישומים שונים. על-פי עובדות כתב האישום בשני מקרים שונים מכרו
הנאשמים לשוטר סמוי שתי אריזות סם מסוג הירואין תמורת 200 ₪ בכל פעם. יחד עם
הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר ושותפו לכתב האישום עד לתום
ההליכים נגדם.

2. בית משפט השלום הורה על שחרורו של העורר בערבויות תוך חיובו להמשיך
בטיפול במרכז "בית חם" ולהיות בקשר עם היחידה העירונית לטיפול בנפגעי סמים.
בית המשפט קבע כי הסוכן הסמוי הוא שפנה אל העורר וביקש ממנו לקנות סמים, ואז

התקשר העורר אל אחר אשר הגיע ומסר שתי מנות סם לעורר אשר מסר אותן לסוכן. במהלך ההמתנה אמר העורר לסוכן כי לאחר ביצוע עסקה זו ועסקה נוספת יחבר אותו ישירות לסוחר הסמים כדי שלא יבצע עסקאות באמצעותו. עוד ציין בית המשפט כי העורר נטול עבר פלילי למעט תיק מב"ד אחד שסביר שלא יבשיל לכתב אישום. העורר קודם למעצרו שילב עצמו בגמילה במוסד טיפולי "בית חם" והדבר מלמד על כנות רצונו בגמילה. בית המשפט ציין כי הוא משחרר את העורר למסגרת תומכת. בית המשפט דחה את בקשת המדינה לעיכוב ביצוע החלטה וציין כי המשטרה שמה למעשה מכשול בפני עיוור כאשר הכשילה את העורר שהיה בתחילתו של הליך גמילה. בית המשפט ציין את חששו כי ישיבתו של העורר במעצר עלולה להרוס מאמצי גמילה של מספר חודשים.

3. ערר שהגישה המדינה על החלטה זו התקבל על-ידי בית המשפט המחוזי. בית המשפט למד מדו"ח הסוכן כי גם בעת שהותו של העורר בגמילה הוא לא ניתק עצמו מעולם הסמים. לטעם בית המשפט לא היה מקום להורות על שחרורו של העורר ללא קבלת תסקיר שיבדוק לעומק את תהליך הגמילה של העורר ואת חלופת המעצר. תנאי השחרור שנקבעו אין בהם כדי לאיין את המסוכנות ולהבטיח שהעורר לא יבצע עבירות נוספות. לפיכך הורה בית המשפט לעצור את העורר ולהחזיר את הדיון בבקשת המעצר לבית המשפט המחוזי אשר ידון בה לאחר קבלת תסקיר שיתייחס הן לגמילה והן לחלופת מעצר ראויה והולמת.

4. בא-כוח העורר טען כי החלטת בית המשפט המחוזי אינה מתמודדת עם חריגותו של המקרה המצדיקה סטייה מההלכה לפיה יותר נאשם במעצר עד לקבלת תסקיר מבחן בעניינו. נסיבות ייחודיות אלו כוללות את נסיבות ביצוע העבירה, כאשר סוכן משטרה פונה אל העורר ומשכנע אותו לקשר אותו לסוחר סמים, והעורר מבקש ממנו כי יפנה פעם הבאה ישירות לסוחר; העורר מכניס עצמו מיוזמתו, עוד טרם המעצר, למרכז גמילה מסמים מתוך רצון כן ואמיתי להיגמל; מדובר באדם בן 58 ללא עבר פלילי. לטענת הסנגור שליחתו של העורר למעצר בשלב זה תקטע את ההליך הטיפולי בו החל.

5. בא-כוח המדינה הבהיר כי החלטת בית המשפט המחוזי היתה למעצרו של העורר עד לקבלת תסקיר ולא מעבר לכך. הפרקליט טען כי מדו"חות הסוכן עולה מעורבות גדולה יותר של העורר בביצוע עסקאות הסמים וכי הסוכן ציין במפורש כי הוא מעוניין בסמים לשם מכירתם. העבירות נעשו בזמן שהייתו של העורר במרכז גמילה, דבר שמעלה ספק ברצינות הגמילה.

6. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים הגעתי למסקנה כי דין הערר להתקבל. אכן ככלל, כפי שציין בית המשפט המחוזי, ראוי לבחון את האפשרות לשחרר נאשם בעבירות סמים לחלופת מעצר, ובמיוחד כאשר מדובר בשחרור לגמילה, באמצעות תסקיר מבחן, כאשר בתקופת הבחינה יותר הנאשם במעצר. עם זאת, אני סבורה כי מקרה זה הינו חריג ביותר ומצדיק את היפוך הכלל, כאשר בזמן בחינת העניין על-ידי שירות המבחן ישהה העורר מחוץ לבית המעצר.

7. ישנן מספר נסיבות המייחדות עניין זה. ראשית, מדובר בעורר שאין לו כלל עבר פלילי, מלבד תיק מב"ד אחד שככל הנראה לא יבשיל לכדי כתב אישום. זוהי, אם כן, מעידתו הראשונה והסתבכותו הראשונה עם החוק. שנית, אמנם מדובר בעבירות סמים שיש לייחס להן חומרה. עם זאת, אין מדובר בעבירות ברף העליון של עבירות הסמים ומדובר בכמויות קטנות ובסכומי כסף קטנים ביותר (200 ₪) במסגרת שתי עסקאות. נראה כי העורר נגרר לביצוע העבירה שלא ביוזמתו, אלא מתוך בקשה יזומה מצד הסוכן המשטרתי, כאשר בשלב הראשון סירב להיענות לבקשה, ולאחר מכן ציין במפורש כי אחרי שתי עסקאות ימשיכו הסוכן והסוחר לבצע עסקאות ללא תיווכו. אף נראה כי לא היה לעורר כל רווח שהוא מעסקאות אלה. שלישית, העורר נכנס מיוזמתו לתוכנית גמילה עוד טרם מעצרו בתיק זה, דבר המלמד על כנות רצונו לעבור הליך גמילה משמעותי. מימון הגמילה נעשה מהכספים שמקבל העורר מהביטוח הלאומי, עובדה שאף היא עשויה ללמד על רצינותו של העורר ברצונו להיגמל.

מסיבות אלו אני סבורה כי יש לקבל את הערר ואני מורה על שחרורו המידי של העורר בכפוף למילוי התנאים אשר נקבעו בהחלטתו של בית משפט השלום מיום 22.10.09. כן אני מורה להשיב את הדיון לבית משפט השלום לצורך הזמנת תסקיר שירות מבחן אשר יבחן את חלופת המעצר ואת הליך הגמילה ויתן את המלצתו בעניין. לאחר מכן יחליט בית משפט השלום סופית בבקשה לעצור את העורר עד תום ההליכים נגדו.

ניתנה היום, ט' בחשון תש"ע (27.10.09).

ש ו פ ת